

Tobaksbruk i Sverige – statistik

Utvecklingen inom tobaksområdet med kloka beslut på regeringsnivå, hos vårdgivare och inte minst av individer – har lett till att tobaksbruket och dess skaderisker minskar i vårt land. Men fortfarande finns mycket att göra. Det totala tobaksbruket är stort.

Det finns över en miljon vuxna rökare i Sverige. Och nästan var fjärde man snusar, många av dem är blandbrukare. Många vuxna vill sluta röka men kan inte utan stöd. Nyrekryteringen av ungdomar in i tobaksberoende pågår alltjämt.

Kvinnor röker mer

1,2 miljoner personer i Sverige röker varje dag. Det motsvarar 14 procent av befolkningen (år 2006). Sverige är ett av få länder där kvinnor röker mer än män. Störst andel dagligrökare finns i åldrarna 45 till 64 år där 17 procent av männen och 21 procent av kvinnorna röker.

- 13 procent av männen rökte varje dag, lika många som året innan.
- 15 procent av kvinnorna rökte varje dag mot 17 procent året innan.
- 19 procent av männen är före detta dagligrökare.
- 16 procent av kvinnorna är före detta dagligrökare.
- 10 procent av kvinnorna röker då och då mot 12 procent av männen.
- 56 procent av männen och 60 procent av kvinnorna har aldrig rökt.

Källa: Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, Folkhälsoinstitutet, oktober 2006.

De flesta vill sluta

Av dem som röker uppger sig 85 procent vilja sluta.

Källa: Barbro Holm-Ivarsson. Det motiverade samtalet om tobaksvanor. Rapport 2003:40.

Unga och rökning

- 50 ungdomar under 18 år börjar röka varje dag i Sverige. På ett år blir det 17 500 och av dem är 7 000 pojkar och 10 500 flickor.

- År 2007 rökte 6 procent av pojkarna i årskurs 9 dagligen eller nästan dagligen och 10 procent av flickorna. Året innan var det 6 respektive 10 procent.

Källa: Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, Folkhälsoinstitutet, oktober 2006, CAN, Rapport nr 107, Stockholm 2007.

Rökning och dödlighet

- Åren 1990/92 avled 7 360 personer i Sverige i åldrarna 35 till 84 år i rökrelaterade sjukdomar. Av dem var 5 357 män och 2 003 kvinnor.
- År 1999/01 avled 6 412 personer i rökrelaterade sjukdomar. Av dem var 4 128 män och 2 284 kvinnor. Att siffran minskat för männen men ökat för kvinnorna beror på att rökvanorna ändrades; när rökningen minskade bland männen ökade antalet rökande kvinnor.

Källa: Epidemiologiskt centrum, Socialstyrelsen.

Var i Sverige röker man mest?

- Männen i Blekinge röker mest, 22 procent, och männen i Dalarna minst med 12 procent.
- Kvinnorna i Västmanland röker mest, 27 procent, och kvinnorna i Västerbotten minst med 15 procent.
- Kvinnorna i Västmanland röker dubbelt så mycket som männen i samma län.

Källa: Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, 2005.

Andelen dagligrökare rökare efter födelseland 16-84 år

- Sverige: män 13 procent, kvinnor 15 procent
- Övriga Norden: män 20 procent, kvinnor 17 procent
- Övriga Europa: män 29 procent, kvinnor 20 procent
- Övriga världen: män 19 procent, kvinnor 10 procent.

Källa: Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, Folkhälsoinstitutet, oktober 2006.

Snusning i Sverige

Omkring 900 000 personer i Sverige snusar varje dag, motsvarande 21 procent av männen och 4 procent av kvinnorna. Snuset står för ungefär hälften av all tobakskonsumtion i Sverige.

- Att både snusa och röka är vanligt. År 2005 var 36 av de vuxna snusarna också rökare, 26 procent hade rökt tidigare medan 39 procent aldrig rökt.
- Vanligast är snusning i åldersgruppen 30 till 44 år där 27 procent av männen och 5 procent av kvinnorna snusar.
- År 2007 uppgav 17 procent av pojkarna och 5 procent av flickorna i årskurs 9 att de snusade dagligen eller nästan dagligen.
- År 2005 snusade 1,3 procent av de gravida kvinnorna när de skrevs in på mödravårdscentralen.

Källor: Minskat bruk av tobak – var står vi i dag. Folkhälsoinstitutet, augusti 2007. Vad vet vi om snus, Folkhälsoinstitutet, maj 2006. www.tobaksfakta.org

Historik – svenska rökvanor

- Den första svenska rökvanundersökningen gjordes 1946. Då rökte 50 procent av männen och 9 procent av kvinnorna.
- Vid nästa mätning 1963 rökte 49 procent av männen mot 23 procent av kvinnorna.
- Kvinnors rökning nådde sin kulmen 1977 då 32 procent rökte mot 41 procent av männen.

Källor: Folkhälsoinstitutet, Socialstyrelsen, Statistiska Centralbyrån, Tobaksfakta.

Totala tobaksbruket

Sverige var det första land som uppnådde Världshälsoorganisationens (WHO) mål att andelen rökare i befolkningen inte ska överstiga 20 procent. Men när det gäller tobaksbruket totalt sett, rökning och/eller snusning, ligger svenskarna högt över genomsnittet eftersom snuset tillkommer här.

Lägger man ihop statistiken för rökare och snusare så är det 34 procent av de vuxna männen och 19 procent av kvinnorna som dagligen använder tobak i Sverige. Sedan 2004 har andelen dagligrökare minskat med 150 000 personer och av dem var 116 000 kvinnor.

Källa: Folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor, Folkhälsoinstitutet, oktober 2006.

Det finns de som hävdar att rökningen i Sverige har minskat på grund av snuset. En nyligen presenterad vetenskaplig EU-rapport som har undersökt snus har slagit fast att det saknas bevis för att det skulle finnas ett orsakssamband mellan rök- och snustrender i Sverige. Rökning har dessutom minskat i flera befolkningar, utan att snusning ökat, enligt EU:s expertgrupp.

Källa: Health Effects of Smokeless Tobacco Products, The Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks (Scenih), augusti 2007.